

Geklokt

Sinds de invoering van de schaakklok is het schaakspel drastisch veranderd. Voor die tijd waren de schakers het gewoon uren over hun partijen na te denken. Hierdoor kon een partij gemakkelijk langer dan een dag duren. Dit betekende dat sommige schakers als het al wat later was gewoon gingen slapen als hun tegenstander aan zet was. Deze situatie was verre van ideaal. Niet alleen voor eventuele toeschouwers, die vaak hoofdpijn kregen van het wachten, maar ook voor de spelers. De ene speler denkt namelijk veel langer na dan de ander.

Bovendien is het niet leuk als je tegenstander gaat slapen als jij aan zet bent. Men mag aannemen, dat spelers die een goed uithoudingsvermogen hadden in het voordeel waren.

Tegenwoordig staat iedere speler tijdens een serieuze partij onder tijdscontrole. De speler kan nog steeds zijn eigen tijd indelen, maar hij mag zijn bedenktijd niet overschrijden. Dit heeft bij de invoering van de schaakklok tot nogal wat problemen geleid. Men meende, dat de romantiek zo uit het spel zou verdwijnen. Met name Tarrasch was een fervent tegenstander van de klok. Liever betaalde hij grote geldboetes om na het verstrijken van zijn tijd door te mogen spelen dan dat hij een nederlaag incasseerde.

Hoewel er nog steeds schakers zijn die de klok een onding vinden, is het gebruik ervan niet meer uit het moderne schaak weg te denken. Door het toestaan van minder of meer tijd zijn er allerlei nieuwe soorten schaak ontstaan die allemaal een verschillende speelstijl vereisen. Dit heeft de schaaksport een stuk interessanter gemaakt voor het grote publiek. Dit publiek zou het waarschijnlijk niet meer op prijs stellen om urenlang op de uitkomst van een enkele partij te wachten.

De klok heeft niet alleen voor meer soorten schaak gezorgd, hij heeft ook invloed gehad op de speelstijl van veel spelers. Er zijn immers spelers die hun tijd heel gelijkmatig gebruiken, maar er zijn er ook die in het begin al heel veel tijd gebruiken. Dit betekent, dat ze voor de rest van de partij veel minder tijd hebben dan hun tegenstander. Dit kan tot hele moeilijke kwesties leiden. Als je tegenstander tijdnoed heeft, terwijl je zelf nog zeeën van tijd hebt, wat moet je dan doen? Moet je heel rustig doorspelen? Dit betekent, dat je tegenstander zich ondanks zijn tijdnoed nog in de stelling kan verdiepen. Ga je echter zelf ook snel spelen, dan is het net of je ook in tijdnoed verkeert. Hierdoor kun je gemakkelijk een stomme fout maken. Men moet dus zeer voorzichtig te werk gaan: niet te snel en niet te langzaam.

Iemand die dit erg goed begrepen had was Reshevsky. Meestal dacht hij in de opening zo lang na, dat hij reeds in het middenspel weinig tijd meer over had. Zijn tegenstanders werden hierdoor meestal danig in verlegenheid gebracht, zodat Reshevsky desondanks vaak nog kon winnen. Het volgende korte partijtje van hem geeft enig inzicht in zijn tijdnoed: hij komt gewonnen te staan, maar mist aan het slot de snelste weg naar de winst. Tevens volgt er nog een partijtje van de snelste speler uit Meppel, Alfred Rumengan. Hij had echter minder geluk.

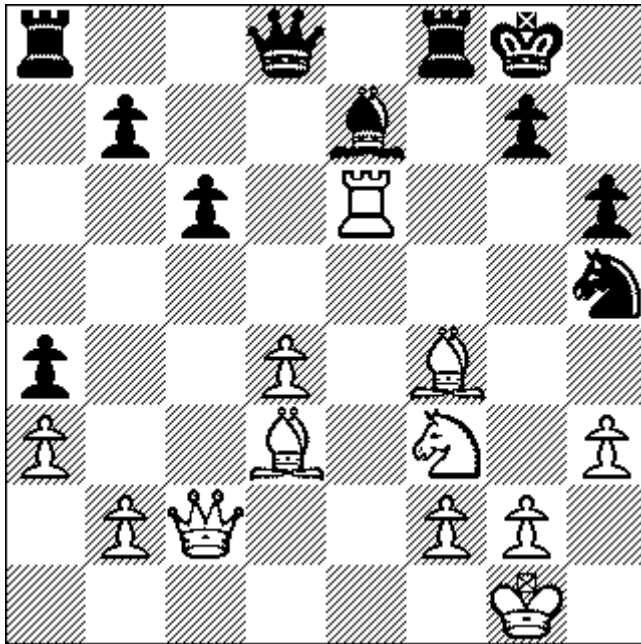
Benko-Reshevsky

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 4.Pc3 Lb7 5.Lg5 Le7 6.Dc2 h6 7.Lh4 d5 8.Lxf6 Lxf6 9.cxd5 exd5 10.e3 0-0 11.0-0-0 c5 12.Kb1 Pc6 13.dxc5 Pb4 14.Db3 bxc5 15.a3 Lxc3 16.Dxc3 d4 (Zwart offert een pion, maar de aanval loopt hierna gesmeerd.) 17.exd4 Le4+ 18.Ka1 Pc2+ 19.Ka2 cxd4 20.Pxd4 Tc8 21.Dd2 Db6 22.f3 Ld5+ 23.Kb1 Pxa3+ 24.Ka1 Tfd8 25.bxa3 Lb3 26.Tb1 Txd4 27.Db2 Df6 28.La6 Tc2 29.Dxb3 Tb4+ (29...Td1+ had meteen tot mat geleid.) 0-1.

G.W.Peters-A.Rumengan

1.c4 e6 2.Pc3 c6 3.d4 d5 4.e3 a5 5.Pf3 h6 6.cxd5 exd5 7.Ld3 Pf6 8.0-0 Ld6 9.h3 Pbd7 10.Te1 Pf8 11.a3 Le6 12.Dc2 P8h7 13.e4 dxe4 14.Pxe4 Le7 15.Pxf6+ Pxf6 16.Lf4 a4 17.Txe6 fxe6

(Interessant. Met dit offer luidt wit een offensief in waar zwart zich niet gemakkelijk tegen te weer kan stellen.) 18.Te1 0-0 19.Txe6 Ph5? (Zie diagram. Nu is het meteen gedaan.)

20.Lxh6 gxh6 21.Txh6 Pf6 22.Lc4+ Tf7 23.Dg6+ Zwart geeft het op.